

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1600-

13. juni 2022

Klage på vedtak om 132 kV kraftledning Hopen-Saltstraumen

1. Bakgrunn

NVE ga den 19. mai 2021 Arva konsesjon og samtykke til ekspropriasjon for en ny 13,5 km lang 132 kV kraftledning fra Hopen transformatorstasjon til Saltstraumen transformatorstasjon, en ny ca. 1 km lang 132 (66) kV kraftledning fra mastepunkt ved Nakken til Saltstraumen transformatorstasjon, og ny Saltstraumen transformatorstasjon. Anleggene ligger i Bodø kommune, Nordland fylke.

Kraftledningen mellom Hopen og Saltstraumen skal etter planen bygges i, eller parallelt, med dagens 132 kV og 66 kV kraftledninger, som NVE har satt vilkår om at skal rives.

Tiltaket er begrunnet med at dagens luftledninger nærmer seg sin tekniske levetid. Tiltaket vil gi økt nettkapasitet, styrke forsyningssikkerheten og legge til rette for tilknytning av ny fornybar kraftproduksjon i området.

2. Klagen

NVE mottok 5. juli 2021 klage fra Advokatfirmaet Brønner & CO på vegne av Duokta reinbeitedistrikt, på konsesjonsvedtaket for en ny 132 kV kraftledning mellom Hopen og Saltstraumen transformatorstasjoner. Klager anfører at det berørte området er avgjørende for beitebalansen, og at kraftledningen berører en flyttelei som er vernet av reindriftsloven § 22.

Klager anfører at det foreligger en særlig utredningsplikt i saker som angår inngrep mot reindriften. Klager peker på mangler og feil ved NVEs saksbehandling, herunder manglende

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling
Energ- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Per Harald
Sønstelid
22 24 62 69

konsekvensutredning og undersøkelser, manglende tilbud om konsultasjon og behandling av reindriftenes høringsuttalelser, samt feilvurderinger av effekter for reindriften i driftsfasen.

Klager påpeker at bærekraftige alternativer til ny kraftlinje ikke er undersøkt og vurdert, og at historiske uretter ikke kan brukes til å rettfærdiggjøre nye uretter av samme type. Klager anfører at NVEs vedtak må kjennes ugyldig.

NVE vurderte klagen i henhold til forvaltningsloven § 33, men fant ikke grunnlag for å endre vedtaket. Klagen med NVEs kommentarer ble sendt til departementet 16. august 2021.

3. Departementets vurdering

Innledning

Departementet skal vurdere de synspunkter klager kommer med. Departementet kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd. I vurderingen av om klagen skal tas til følge, må fordelene og ulempene ved tiltaket veies opp mot hverandre. Energiloven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.

Reindrift

Det planlagte tiltaket vil berøre reinbeitedistriktene Duokta og Saltfjellet. Klagen fra Duokta reinbeitedistrikt er rettet primært mot den nye 132 kV ledningen mellom Hopen og Saltstraumen transformatorstasjoner. Om lag 10 km av ledningen berører reinbeitedistriktets vinterbeiter, som er minimumsbeiter for distriktet. Ledningen berører også en flyttelei som er beskyttet etter reindriftenes loven § 22.

Klager anfører at det mangler konsekvensutredninger og at det ikke er gjennomført konsultasjon. Departementet viser til NVEs beskrivelse av saksbehandlingen i kap. 2.5, samt vurderinger av temaet reindrift i kap. 3.11, i NVEs *Bakgrunn for vedtak* av 19. mai 2021. Departementet mener at tiltaket er tilstrekkelig utredet, i tråd med energiloven og KU-forskriften, og at NVE i tilstrekkelig grad har vurdert tiltakets virkninger for reindrift, herunder høringsuttalelser fra reindriften og Sametinget. Departementet viser for øvrig til at NVE, i brev av 2. januar 2018, har gitt reinbeitedistriktene tilbud om konsultasjon, som tilsynelatende ikke er benyttet. Som del av klagesaksbehandlingen har departementet i brev av 10. november 2021 til Advokatfirmaet Brønner og Co DA også gitt reinbeitedistriktet tilbud om konsultasjon og anledning til å sende ytterligere skriftlige innspill, uten å få svar.

Duokta reinbeitedistrikt har i høringsuttalelsen og klagen påpekt ulike påvirkningsfaktorer som kan medføre at reinsdyr unnviker kraftledningen, blant annet coronastøy. Klager mener NVE har feilvurdert virkningene av kraftledningen for reindriften i driftsfasen. Klager mener også at det er manglende undersøkelser og vurderinger av effektivt gjenværende vinterbeite, samt at NVE bør legge vekt på forskning som er finansiert med frie midler. NVE peker på at direktoratet har fulgt nasjonal og internasjonal forskning på hvordan reindrift påvirkes av kraftledninger i mange år, og at det er sprikende resultater fra forskningen. I *Rapport*

7012/november 2021, fra det svenske forskningsprosjektet *Vindval* - oppsummeres undersøkelser av kraftledningers påvirkning på reindrift fra to ulike studieområder, slik

För kraftledningar tyder våra resultat inte på någon väsentlig påverkan på renarnas habitat användning, och inte heller på några särskilda barriäreffekter generellt sett, men det kan finnas platsspecifika förhållanden som ger negativ påverkan lokalt, både i tid och/eller rum.

Departementet legger til grunn at NVE har og bruker relevant kunnskap fra forskningen på dette feltet i konsesjonsbehandlingen. Departementet mener videre at NVE i tilstrekkelig grad har vurdert tiltakets virkninger for reindrift i lys av samlet belastning og gjenværende effektivt beiteareal. Departementet vil, i likhet med NVE, understreke at den nye kraftledningen skal erstatte to eksisterende ledninger i tilnærmet samme trasé, slik at tilstanden før og etter det omsøkte tiltaket i stor grad vil være uendret, med unntak av ny Saltstraumen transformatorstasjon. Departementet deler NVEs vurdering av at det ikke har kommet informasjon som tilsier at en reduksjon fra to til én kraftledningstrasé gjennom Duoktas reinbeiteområde vil øke konsekvensene for reindriften i driftsfasen.

Klager anfører at det er manglende undersøkelser og vurderinger av bærekraftige alternativer til kraftlinjen, eksempelvis hydrogen- eller batteriløsninger. Departementet viser til NVEs vurdering av alternative systemløsninger på side 16-17 i *Bakgrunn for vedtak*. NVE påpeker at den nye kraftledningen er planlagt i et etablert nettområde der det er behov for å erstatte eksisterende ledninger som nærmer seg slutten av teknisk levetid, styrke forsynings-sikkerheten og øke nettkapasiteten. NVE mener at alternative tiltak som innebærer endring av nettstrukturen ikke vil være hensiktsmessig. NVE kan ikke se at det foreligger alternative systemløsninger i nettområdet, som det er aktuelt å utrede, og mener derfor at alternative løsninger er tilstrekkelig belyst i tiltakshavers søknad. Departementet mener NVEs vurderinger må legges til grunn. I lys av dette mener departementet også at det omsøkte tiltakets virkninger for reindriften ikke kan sammenlignes med en tilstand der det ikke går noen ledning gjennom området, slik det var før de eksisterende ledningene ble etablert. Departementet mener at virkningene av det nye tiltaket må sammenlignes med et nullalternativ basert på eksisterende nettanlegg, i tråd med tiltakshavers søknad.

Klager peker på manglende undersøkelse og vurdering av jordkabel. Departementet viser til NVEs vurdering av kabel på s.44-45 i *Bakgrunn for vedtak*. NVE peker på at jordkabel forbi hyttefeltet i Tekkelvika vil koste minst fire ganger så mye som luftledningen, og at merkostnaden ikke kan forsvares. Departementet mener NVEs vurdering er i tråd med kabelpolitikken/prinsippene for jord- og sjøkabel som Stortinget sluttet seg til ved behandlingen av Meld. St. 14 (2011-2012) (Nettmeldingen) i 2012. Departementet mener det er rimelig å legge til grunn at jordkabel på en lengre strekning gjennom vinterbeite også vil medføre uforholdsmessig høye kostnader og at det dermed ikke er grunnlag for å kreve ytterligere utredninger av jordkabel. Departementet skal for øvrig bemerke at legging av jordkabel over lengre strekninger i utmark etter omstendighetene kan innebære betydelige arealinngrep.

Departementet deler NVEs vurdering av at det er anleggsfasen som kan påvirke reindriften negativt. For å minimere ulemper i anleggsfasen, mener NVE at anleggsgjennomføringen må avklares i tett dialog med reinbeitedistriktet og at anleggsperioden i størst mulig grad må tilpasses etter reindriftens bruk av området. NVE legger til grunn at anleggsarbeidene tilpasses slik at den berørte flytteleien ikke stenges. NVE har videre satt som vilkår til konsesjonen at miljø-, transport- og anleggsplanen skal beskrive særskilte behov og muligheter for å tilpasse anleggsvirksomheten til reindriftens bruks av arealene, særlig knyttet til kalving og flytting av rein, og andre aktuelle tiltak for å avbøte ulemper for reindriften, samt at tiltakshaver skal involvere Dukota og Saltfjellet reinbeitedistrikt i arbeidet med miljø-, transport- og anleggsplanen og i detaljprosjekteringen av kraftledningen i viktige funksjonsområder for reindriften. Departementet vil påpeke at det er viktig at vilkåret følges opp. Departementet slutter seg for øvrig til NVEs premisser for konsesjonen og finner at de samfunnsmessige fordelene ved det omsøkte tiltaket overgår ulempene for reindriften og andre berørte interesser.

Ekspropriasjon

Klager har ikke spesifisert om klagen kun gjelder konsesjonsvedtaket eller også NVEs samtykke til ekspropriasjon. I NVEs oversendelse av klagen til departementet i brev av 16. august 2021 skriver NVE at klagen kun gjelder konsesjonsvedtaket. Oversendelsesbrevet er sendt klager som i etterkant ikke bemerket eller avvist dette. Departementet legger derfor til grunn at klagen kun er rettet mot konsesjonsvedtaket.

Departementet minner om ettårsfristen for å begjære skjønn, jf. oreigningslova § 16, som etter fast praksis løper fra departementets stadfestelse av NVEs konsesjonsvedtak, dvs dags dato.

4. Vedtak

Klagen på anleggskonsesjonen i medhold av energiloven tas ikke til følge. NVEs vedtak av 19. mai 2021 stadfestes.

Departementets vedtak kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Per Harald Sønstelid
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Norges vassdrags- og energidirektorat

Adresseliste

Advokatfirmaet Brønner & Co DA
Arva